

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 27Cb/4/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6419201121
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Štefan Juhás
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2021:6419201121.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudcom JUDr. Štefanom Juhásom v právnej veci žalobkyne: Sociálna poisťovňa, Ul. 29 augusta 8 a 10, Bratislava, IČO: 30 807 484, proti žalovanému: F. K., Z.. X. X. XXXX, K. X.: O.-O. XXX, podnikajúci pod obchodným menom Milan Tomaškovič - ToMaC, miesto podnikania: Dolné Hámre 133, Hodruša-Hámre, IČO: 11 926 384, zast.: JUDr. Rudolf Fajbík, advokát so sídlom v Banskej Štiavnici, Dobšinského 14, o zaplatenie 9 422,70 € s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 9 422,70 € do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou, doručenou Okresnému súdu Žiar nad Hronom (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) 28. 3. 2019, domáhala uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť jej sumu 9 422,70 € a trovy konania, a to z titulu náhrady škody, ktorá jej vznikla výplatou invalidných dávok Š. C. (ďalej len „poškodená“) za obdobie XX. X. XXXX - XX. X. XXXX, ktorá v čase pracovného úrazu bola zamestnankyňou žalovaného.

2. Svoju žalobu odôvodnila tým, že na základe protokolu č. D.-XX-XX-X.X/P-P.-XX (Č.. Ú.: I.-XX/XXXX) Inšpektorátu práce Banská Bystrica z 4. 11. 2015 žalovaný spôsobil 22. 9. 2015 pracovný úraz poškodenej v dôsledku porušenia predpisov bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. V súlade s § 238 ods. 1 z. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „z. č. 461/2003 Z. z.“), má žalobkyňa právo voči tretím osobám právo na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatou dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania. Výšku škody preukazuje potvrdením príslušnej organizačnej zložky o výške vyplatených invalidných dávok za predmetného obdobie. Výzvou č. X/XXXX-XD I. X. X. XXXX vyzval žalovaného na úhradu sumy vyplatenej poškodenej. Pretože žalovaný na výzvu nereagoval a dlžnú sumu doposiaľ neuhradil, žalobkyňa si svoj nárok uplatňuje v konaní pred súdom v súlade s § 238 ods. 6 z. č. 461/2003 Z. z.

3. Žalobkyňa k žalobe priložila výzvu č. X/XXXX-XD I. X. X. XXXX, potvrdenie o výške vyplatených dávok dôchodkového poistenia za obdobie od 16. 8. 2016 - 15. 2. 2019, protokol č. D.-XX-XX-X.X/P-P.-XX (Č.. Ú.: I.-XX/XXXX) Inšpektorátu práce Banská Bystrica z 4. 11. 2015 vrátane dodatku k protokolu z 3. 12. 2015.

4. Po splnení zákonných podmienok bol v predmetnej veci vydaný platobný rozkaz č. k. 27Cb/4/2019-19 z 28. 3. 2019, voči ktorému žalovaný podal včas odpor z 22. 4. 2019. V dôsledku toho bol platobný rozkaz následne voči žalovanému zrušený uznesením č. k. 27Cb/4/2019-78 z 12. 6. 2019.

5. Žalovaný vo svojom odpore proti platobnému rozkazu uviedol, že nesúhlasí s nárokom žalobkyne, pretože sa nedopustil žiadneho protiprávneho konania, a preto nezodpovedá za vzniknutú škodu. Žalovaný nepoprel, že žalobkyňa vyplatila dôchodkové dávky poškodenej z dôvodu pracovného úrazu, ktorý sa stal počas trvania jej pracovného pomeru u žalovaného. Protokol inšpektorátu práce, na ktorý sa žalobkyňa odvoláva, bol vydaný v správnom konaní v ktorom bola žalovanému uložená aj pokuta. V tomto konaní sa však žalovaný úspešne bránil v dôsledku čoho Krajský súd v Banskej Bystrici jeho rozhodnutie zrušil a následne inšpektorát práce správne konanie zastavil. Medzi poškodenou Chovancovou a žalovaným zostala sporná otázka ohľadom určenia miery zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze. Z tohto dôvodu sa obaja obrátili žalobou na kauzálne príslušný Okresný súd Zvolen, pričom konania sa viedli pod sp. zn. 6Cpr/2/2019 a 8Cpr/2/2019, ktoré bolo z dôvodu prekážky litispendencie zastavené a v konaní sa pokračuje pod sp. zn. 6Cpr/2/2019. Keďže v danom konaní sa rieši otázka od rozhodnutia ktorej závisí rozhodnutie v tomto konaní, žalovaný preto navrhol prerušiť konanie do jeho právoplatného skončenia. Okresný súd v tomto konaní nie je oprávnený riešiť otázku miery zodpovednosti žalovaného, pretože v tejto veci je kauzálne príslušný Okresný súd Zvolen.

6. Vo vzťahu k pracovnému úrazu a jeho príčinám žalovaný uviedol, že škodu spôsobila samotná poškodená. Pracovný úraz z 22. 9. 2015 bol riadne a včas nahlásený žalobkyňi a jeho príčiny a okolnosti boli predmetom vyšetrovania Inšpektorátu práce Banská Bystrica a Okresného riaditeľstva PZ Žiar nad Hronom, ktorým žalovaný poskytoval všetku súčinnosť. Uvedené orgány však dospeli k protichodným záverom, pretože trestné stíhanie bolo zastavené, z dôvodu nezistenia porušenia dôležitej povinnosti na strane žalovaného. Naopak Inšpektorát práce Banská Bystrica vyšetrenie ukončil vydaním protokolu, ktorým konštatoval, že žalovaný porušil predpisy o bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Po skončení uvedených konaní žalobkyňa vyzvala žalovaného, aby určil mieru zavinenia a rozsah zodpovednosti zamestnávateľa za pracovný úraz. Žalovaný výzve vyhovel a predložil zápisnicu o prejednaní pracovného úrazu, kde komisia zamestnávateľa za účasti autorizovaného technika BOZP konštatovali, že za pracovný úraz zodpovedá výlučne poškodená Šarlota Chovancová (ďalej len „poškodená“). Jedinou príčinou vzniku škody v príčinnej súvislosti s pracovným úrazom bola skutočnosť, že poškodená zamestnankyňa svojim zavinením porušila predpisy a pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, z ktorými bola preukázateľne oboznámená a ich znalosť a dodržiavanie sa sústavne vyžadovali a kontrolovali. Pokiaľ žalovaný uspeje pred Okresným súdom Zvolen, bude tým vyriešená aj otázka jeho zodpovednosti za zavinené protiprávne konania v súlade s § 238 ods. 1 z. č. 461/2003 Z. z.

7. Poškodená bola podľa žalovaného riadne kvalifikovaná na obsluhu výstredníkového lisu E. XX T.. Disponovala príslušným odborným vzdelaním a dostatočne dlhou odbornou praxou. U žalovaného pracovala na základe pracovnej zmluvy z 30. 4. 2015. Pri nástupe do zamestnania bola riadne zaškolená a oboznámená s pracovnou návodkou a technologickým postupom. Jej vedomosti boli overené, čo dokazuje písomný záznam skúšobnej komisie. Na základe týchto skutočností bola určená aj za osobu zodpovednú za určovanie spôsobu ovládania predmetného lisu a mohla disponovať kľúčmi od prepínača režimov práce, ktorý mala vo svojom zornom poli počas výkonu práce. Skutočnosť, že dostatočne kvalifikovaná obsluha lisu môže byť určená za osobu zodpovednú za určovanie spôsobu ovládania lisu a disponovať tak kľúčmi od prepínača režimov práce lisu potvrdil súdny znalec D.. D. I. v znaleckom posudku č. X/XXXX, v ktorom konštatoval, že školenie poškodenej bolo vyhovujúce a že kľúč prepínača režimov práce lisu môže byť zasunutý v zámku počas výkonu práce a že za dodržania žalovaným určeného technického postupu nemohlo dôjsť k pracovnému úrazu zamestnankyne.

8. Žalovaný tvrdí, že poškodená porušila predpisy a pokyny na zaistenie BOZP a technologický postup tým, že na prepínači režimov práce lisu stanovila nesprávny pracovný režim (namiesto jednotlivých zdvihov opakované zdvihy) a siahla do pracovného priestoru ešte počas pohybu barana lisu. Správne pritom mala počkať kým baran lisu zastane v hornej úvrti. Príčinou úrazu je teda konanie poškodenej.

9. Žalovaný spolu s odporcom predložil odpoveď na výzvu žalobkyne z 29. 8. 2018 s popisom pracovnej činnosti - strojársky robotník a technologickým postupom a návodkou pre diel B., H. XX, pracovnú zmluvu medzi žalovaným a poškodenou, znalecký posudok č. 2/2016 vypracovaný znalcom D.. D. I. I. XX. X. XXXX, písomný záznam z overenia vedomostí o BOZP a zápisnicu z prejednania registrovaného pracovného úrazu z 11. 2. 2019.

10. Žalobkyňa sa k podanému odporu nevyjadřila.

11. Dňa 19. 11. 2019 žalovaný opakovane podal návrh na prerušenie konania, tentoraz však z dôvodu prebiehajúceho konania na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 14Cpr/9/2019, predmetom ktorého je určenie miery zodpovednosti zamestnávateľa za škodu pri pracovnom úraze, ktoré inicioval žalovaný potom, ako skôr začaté konanie vedené pod sp. zn. 6Cpr/2/2019 bolo zastavené pre späťvzatie žaloby žalobkyňou Š. C.. Tomuto návrhu okresný súd vyhovel a v konaní pokračoval po právoplatnom skončení konania vedeného Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 14Cpr/9/2019.

12. Na pojednávaní, ktoré sa konalo 20. 5. 2021, žalovaný uviedol, že zotrúva na vyjadrení v odpore proti platobnému rozkazu. Je si vedomý rozhodnutia Okresného súdu Zvolen, v ktorom jeho žalobu zamietol a neuznal, že sa žalovaný liberoval z objektívnej zodpovednosti. V tomto konaní sa však musí preukázať konkrétne zavinenie žalovaného, čo doposiaľ nebolo predmetom dokazovania, preto by mal súd vykonať dokazovanie o tejto okolnosti. Žalovaný popiera zavinené porušenie akejkoľvek povinnosti v dôsledku ktorej vznikol pracovný úraz. Predložený protokol inšpektorátu práce, ktorý žalobkyňa predložila ako jediný dôkaz nemá povahu záväzného rozhodnutia, ani verejnej listiny, pričom žalovaný v tomto konaní predkladal viacero listín spolu so znaleckým posudkom č. X/XXXX, ktorý bol doplnený ďalším znaleckým posudkom vypracovaným tým istým súdnym znalcom D. I., ktorý opätovne dospel k rovnakému záveru. Žalovaný predložil aktualizovaný znalecký posudok č. X/XXXX vypracovaný D. I. XX. X. XXXX spolu s prílohami a to objednávkou na vypracovanie znaleckého posudku, časťou pasportu k lisu. Príloha č. 3 znaleckého posudku nebola súdu predložená. Žalovaný poukázal na to, že Okresného riaditeľstvo PZ Žiar nad Hronom viedlo trestné konanie pod sp. zn. Č.:H.-XXX/ZC-I.-XXXX, V. ktorom boli tiež vypracované znalecké posudky a kde sa preverovalo, či tvrdenia obsiahnuté v protokole inšpektorátu práce sa zakladajú na pravde, preto navrhol pripojiť vyšetrovací spis. Žalovaný podal voči rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu Zvolen vo veci sp. zn. 14Cpr/9/2019, dovolanie, preto navrhol súdu fakultatívne prerušiť konanie pokiaľ to uzná za vhodné s ohľadom na to, akú veľkú relevanciu prizná napadnutému rozsudku. Žalovaný je presvedčený, že z listín, ktoré predkladal súdu sa dá identifikovať príčina pracovného úrazu, a preto navrhuje žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú zamietnuť. Žalobkyňa sa pojednávania nezúčastnila.

13. Pri posúdení skutkových okolností prípadu okresný súd vychádzal z vyjadrení a listín predložených stranami sporu, pripojeného spisu Inšpektorátu práce Banská Bystrica č. 360/15-1.0/pok, spisu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23S/11/2018, z ktorých zistil nasledujúce skutočnosti a na ktoré aplikoval nižšie citované ustanovenia zákona.

14. Žalobkyňa od 16. 8. 2016 do 15. 2. 2019 vyplatila poškodenej dôchodkové dávky v celkovej výške 9 422,70 €. Výzvou z 4. 3. 2019 č. X/XXXX-XD vyzvala žalovaného na zaplatenie vyplatených dôchodkových dávok poškodenej a na uznanie a dobrovoľné splnenie povinnosti nahradiť žalobkyni škodu, ktorá jej vznikla výplatom týchto dávok. Z protokolu Inšpektorátu práce Banská Bystrica z 4. 11. 2015 č. D.-XX-XX-X.X/P-P.-XX (č. úrazu: I.-XX/XXXX) vyplýva, že na strane poškodenej neboli zistené nedostatky v príčinnej súvislosti so vznikom pracovného úrazu, pričom u žalovaného bolo zistené, že nezabezpečil, aby pracovné postupy a organizácia práce neohrozovali bezpečnosť a zdravie zamestnancov tým, že pri prevádzke výstredníkového lisu E. XX T., V. Č.. XXXX, J.. V.. XXXX nedodržiaval podmienky určené výrobcom na jeho prevádzku a to tým, že stanovený postup obsluhy lisu pri odstraňovaní zablokovania lisu (odomknutý prepínač režimov práce) je v priamom rozpore s návodom na obsluhu lisu od výrobcu, ktorý je pre žalovaného záväzný, ako aj s organizáciou stanoveným postupom práce zoraďovača pri zoraďovaní lisu (uzamknutie prepínača režimu práce). Poškodená tak utrpela pracovný úraz pri obsluhu predmetného lisu, ktorý nemal uzamknutý prepínač pracovných režimov, ktorý bol prepnutý do nedovoleného a nebezpečného pracovného režimu „trvalý chod - obojručné ovládanie“.

15. Z dodatku k protokolu Inšpektorátu práce Banská Bystrica z 3. 12. 2015 vyplýva, že žalovaný nesúhlasil s výsledkami protokolu, keď uvádzal, že poškodená evidentne a jednoznačne pochybila, pretože ona zodpovedá za nastavený pracovný režim a ovláda tlačidlá lisu. Žalovaný naopak nepochybil, dodržal všetky predpisy aj odporúčania výrobcu a z nich nevyplýva to, čo tvrdí inšpektorát práce. Podľa žalovaného uzamknutie prepínača režimov práce zoraďovačom nemá žiaden súvis s bežným pracovným režimom, kde obsluha lisu má k dispozícii kľúč od prepínača a pracovné režimy si prepína

podľa potreby v súlade s technologickým postupom a zaškolením. V jednotlivých polohách prepínača sa kľúč ponecháva zasunutý ale uzamyká sa poloha prepínača režimov práce. Predpisy či návod hovoria o uzamknutí, nie o vysunutí kľúča. K tomu sa vyjadril inšpektor, ktorý uviedol, že akúkoľvek poruchu na tvárniacom stroji má odstraňovať zoraďovač lisu a nie jeho obsluha. Povinnosti zoraďovača nemožno na obsluhu zariadenia presunúť zaškolením a upozornením ako je uvedené v I. G.-XX predloženej zamestnávateľom: „V žiadnom prípade nesmú pracovníci prepínať funkcie do polohy ovládania lisu nohou a opakované zdvihy.“ Na jednej strane tak žalovaný požaduje od obsluhy, aby prepínala ovládač nastavenia lisu, na strane druhej obsluhu zakazuje, aby prepínala ovládač nastavenia lisu. Pre bezpečný spôsob obsluhy výstredníkového lisu E. XX T., V.. Č.. XXXX, J.. V.. XXXX výrobca v návode na obsluhu stanovuje vykonať a dodržať „Po nastavení prepínača V. na zvolený spôsob ovládania je potrebné prepínač vždy uzamknúť. Kľúčmi disponuje len osoba zodpovedná za určovanie spôsobu ovládania.“ Inšpektorát práce vychádzal aj z výsluchu poškodenej z 8. 10. 2015, ktorý bol realizovaný na Obvodnom oddelení PZ Žarnovica. Taktiež vychádzal zo zápisnice o podaní informácie F. I. I. XX. XX. XXXX. Podľa inšpektorátu práce bolo pre príčinu úrazu dôležitá skutočnosť, že ovládanie prepínača režimov práce lisu sa vykonalo len preto, že to zo strany žalovaného bolo umožnené tým, že nebol uzamknutý, pretože kľúč bol ponechaný v zámku a v nezistenom čase pred úrazom poškodenej bol prepnutý do režimu opakovaného zdvihu, ktorý sa neprejavil hneď, ale až po niekoľkých cykloch. Prepínač režimov práce lisu mal byť uzamknutý z dôvodu, aby sa zabránilo nesprávnemu prestaveniu ovládania lisu. K pracovnému úrazu nebola zo strany žalovaného privolaná rýchlá zdravotná služba, ktorá sa v takých prípadoch bežne privoláva a nebola privolaná ani polícia, napriek tomu, že zistené skutočnosti nasvedčovali tomu, že v súvislosti s týmto pracovným úrazom bolo podozrenie zo spáchania trestného činu. Miesto úrazu nebolo v čase vzniku úrazu riadne zadokumentované ani políciou, ani inšpektorom práce. Inšpektorát práce dospel k záveru, že príčinou úrazu bola nesprávna organizácia práce.

16. Z predloženého znaleckého posudku č. X/XXXX, vypracovaného D.. I. na objednávku žalovaného vyplýva, že úlohou znalca bolo zodpovedať na otázky žalovaného, či môže byť za osobu zodpovednú za určovanie spôsobu ovládania výstredníkového lisu určená preškolená obsluha lisu a či za tým účelom bolo školenie obsluhy lisu vyhovujúce. Taktiež mal zodpovedať na otázku, či môže byť kľúč ovládania prepínača počas výkonu práce zasunutý v zámku keď lis obsluhuje osoba zodpovedná za spôsob ovládania lisu. Ďalšou z otázok, na ktorú mal znalec odpovedať bolo, že kto môže a kto nemôže byť určený za osobu zodpovednú za určovanie spôsobu ovládania výstredníkového lisu. Znalec v závere znaleckého posudku odpovedal na otázky tak, že preškolená obsluha lisu na lisovanie a montáž zostavy B. Č. XXX-XXX, ktorá mala potrebnú kvalifikáciu môže byť určená za osobu zodpovednú za určovanie spôsobu ovládania výstredníkového lisu, že školenie obsluhy lisu bolo vyhovujúce preto, aby mohla byť určená za osobu zodpovednú pre určenie spôsobu ovládania výstredníkového lisu, kľúče ovládania prepínača funkcie lisu počas výkonu práce môžu byť zasunuté v zámku, ak lis obsluhuje osoba zodpovedná za spôsob ovládania lisu.

17. Znaleckým posudkom č. X/XXXX I. XX. X. XXXX I. D.. I. aktualizoval posudok č. X/XXXX tak, aby bol použiteľný ako súkromný znalecký posudok a v tomto rozsahu mal zodpovedať na otázku, či dodržaním pracovnej návodky a technologického postupu môže dôjsť počas chodu barana lisu k poraneniu rúk obsluhy, či môže byť za osobu zodpovednú za určovanie spôsobu ovládania výstredníkového lisu určená preškolená obsluha lisu. Ostatné otázky, na ktoré mal znalec odpovedať už boli zodpovedané v znaleckom posudku č. X/XXXX. Znalec vychádzal z rovnakých podkladov na vypracovanie znaleckého posudku, ako pri znaleckom posudku č. X/XXXX. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že znalec na položené otázky odpovedal rovnako ako na položené otázky v znaleckom posudku č. X/XXXX.

18. Podľa § 238 ods. 1 z. č. 461/2003 Z. z., sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje Sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky Sociálnej poisťovne o výške vyplatených dávok.

19. Na základe vykonaného dokazovania okresný súd dospel k záveru, že nárok žalobkyne je v celom rozsahu dôvodný. Základným predpokladom pre vznik nároku žalobkyne na náhradu škody podľa osobitného ustanovenia § 238 ods. 1 z. č. 461/2003 Z. z. je úhrada dôchodkových dávok svojmu poistencovi, v tomto prípade poškodenej. Žalobkyňa výšku škody preukázala potvrdeniami o výplate jednotlivých dôchodkových dávok za obdobie XX. X. XXXX - XX. X. XXXX. Žalovaný spôsob vzniku škody, ani jej výšku v priebehu konania nerozporoval, nesúhlasil však s tým, že je zodpovedný za jej

vznik, pretože sa podľa jeho názoru nedopustil žiadneho protiprávneho konania. Medzi stranami sporu bola tak sporná iba otázka, či žalovaný je zodpovedný za vznik škody podľa § 238 ods. 1 z. č. 461/2003 Z. z., t. j. v dôsledku jeho zavineného protiprávneho konania. V danom prípade sú tak ďalšími zákonnými predpokladmi pre zodpovednosť za škodu zavinené protiprávne konanie žalovaného ako tretej osoby a príčinná súvislosť medzi zavineným protiprávnym konaním s poskytnutými dôchodkovými dávkami poškodenej. Keďže podľa žalovaného túto otázku riešil Okresný súd Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 14Cpr/9/2019, navrhoval prerušiť konanie do právoplatného skončenia tohto súvisiaceho konania.

20. Okresný súd si za tým účelom vyžiadal žalobu, ktorou žalovaný inicioval konanie pred Okresným súdom Zvolen, vedené pod sp. zn. 14Cpr/9/2019. Z jej obsahu vyplýva že žalovaný sa domáhal, aby Okresný súd Zvolen určil, že žalovaný nie je zodpovedný za škodu spôsobenú pri pracovnom úraze poškodenej, ku ktorému došlo XX. X XXXX. Žalovaný predložil spolu so žalobou tie isté listiny vrátane znaleckého posudku č. X/XXXX, vypracovaného I. D.. I.. Pre úplnosť je potrebné uviesť, že Okresný súd Zvolen si nechal pripojiť aj spis okresného súdu vrátane pripojeného spisu Inšpektorátu práce Banská Bystrica č. 360/15-1.0/pok a spisu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23S/11/2018.

21. Okresný súd Zvolen po vykonanom dokazovaní vyhlásil rozsudok z 18. 6. 2020 (č. I. 195), ktorým žalobu zamietol. V podstatnom vo vzťahu k tomuto konaniu uviedol, že „...Dôkazné bremeno pri zbavení sa zodpovednosti je na strane zamestnávateľa. Ten musí preukázať, že postihnutý zamestnanec porušil právne alebo ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia, ďalej, že ide o zavinené porušenie predpisov zo strany zamestnanca, a že s týmito predpismi bol zamestnanec riadne a preukázateľne oboznámený, ďalej, že ich znalosť zamestnávateľ sústavne vyžadoval, sústavne kontroloval, dodržiavanie týchto predpisov zamestnávateľ sústavne vyžadoval, dodržiavanie týchto predpisov zamestnávateľ sústavne kontroloval, pričom uvedené skutočnosti boli jedinou príčinou škody. Pri úplnej liberácii zamestnávateľ musí dokázať zavinenie zamestnanca, ktoré sa nepredpokladá.

Z dôkazov, ktoré boli vykonané v konaní, konkrétne zo záznamu zo školenia priamej obsluhy lisu z mája 2015, kde žalovaná bola preškolená k obsluhu predmetného lisu, ktorý záznam je napokon i prílohou znaleckého posudku č. X/XXXX D.. D. I., ktorý v konaní predložil zamestnávateľ vyplýva, že žalovaná ako priama obsluha lisu bola oboznámená a poučená o bezpečnostných prvkoch práce na lise, čo zamestnávateľ označil za ovládacie prvky lisu „dvojručné spúšťanie, total stop“, avšak tak ako vyplýva z obsahu tohto záznamu zo školenia priamej obsluhy lisu nebola riadnym spôsobom poučená a oboznámená s tak významným bezpečnostným prvkom lisu, ktorým je prepínač pracovného režimu lisu. Žalovaná nebola oboznámená riadnym a preukázateľným spôsobom s týmto bezpečnostným prvkom slúžiacim na zaistenie ochrany zdravia a života pri práci na lise, keď nebola oboznámená s tým, že po nastavení prepínača lisu na zvolený spôsob ovládania je potrebné prepínač vždy uzamknúť. Zo žiadneho dôkazu predloženého v konaní a vykonaného v konaní nevyplýva, že žalovaná bola s týmto bezpečnostným prvkom riadne oboznámená, preukázateľne oboznámená, prípadne, že by znalosť o tomto bezpečnostnom prvku bola zamestnávateľom vyžadovaná a kontrolovaná.

Naopak z vykonaného dokazovania vyplynulo, ktorá skutočnosť nebola v konaní sporná, že kľúč od prepínača lisu sa trvalo nachádzal v zámke prepínača lisu, dokonca sa tak dialo s vedomím zamestnávateľa, keď síce zamestnávateľ uviedol preto svoje dôvody, ale tieto sú právne irelevantné, pretože jeho povinnosťou bolo riadne a preukázateľne oboznámiť žalovanú pri práci na tomto lise o tomto bezpečnostnom prvku, pričom bolo dokonca jeho povinnosťou vyžadovať dodržiavanie tohto postupu a kontrolovať jeho dodržiavanie. Je nepredstaviteľné a neprípustné, aby z hľadiska zabezpečenia ochrany zdravia a života pri práci zamestnancov na predmetnom lise zamestnávateľ neoboznámil žalovanú s týmto bezpečnostným prvkom, a to už vzhľadom i na to, že v prípade nastavenia lisu na pracovný režim (opakované zdvihy), dvojručné ovládanie, ktorý pracovný režim síce žalovaná mala zakázaný, ale pri pracovnom zaťažení mohla chybou nastaviť i takýto pracovný režim, možno pracovať v režime jednotlivých zdvihov stlačením dvojručných tlačidiel súčasne, ktorých predčasným uvoľnením sa režim lisu mení na opakované zdvihy (trvalý chod). Práve uzamknutie prepínača lisu po nastavení pracovného režimu lisu je bezpečnostným prvkom na zaistenie bezpečnosti a ochrany života a zdravia pri práci, pretože núti zamestnanca uvedomiť si v akom pracovnom režime pracuje, resp. ide pracovať pri nastavení pracovného režimu lisu. Pokiaľ tento bezpečnostný prvok zamestnávateľ nevyžadoval v rozpore s pracovným postupom určeným výrobcom a preukázateľne s týmto žalovanú neoboznámil, podľa názoru súdu je to dôvod, pre ktorý nemožno úplne pozbaviť zamestnávateľa zodpovednosti za škodu spôsobenú žalovanej pri tomto pracovnom úraze. Závažnou je i skutočnosť, že zamestnávateľ preukázateľne nielenže neoboznámil žalovanú s tým, že z hľadiska bezpečnosti je nevyhnutné, aby po

nastavení pracovního režimu lisu prepínač lisu uzamkla, ale navyše nepoučil riadne a preukázateľne žalovanú o tom, že kľúče, resp. kľúč po uzamknutí prepínača lisu je potrebné a nevyhnutné z prepínača vybrať, aby kľúčom od lisu mohla disponovať jedine žalovaná, keďže podľa výrobcu ohľadne pracovního režimu lisu je stanovené, že z hľadiska bezpečnosti ochrany zdravia a života pri práci je potrebné, aby týmto kľúčom disponovala jedine osoba, ktorá v danom momente lis ovláda. Je v rozpore so zaistením bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, aby pri práci na lise kľúč od prepínača lisu bol trvalo umiestnený v prepínači, ku ktorému môžu mať prístup aj iné osoby, resp. iní zamestnanci momentálne nachádzajúci sa v prevádzke zamestnávateľa.

Ak by žalovaná bola zamestnávateľom aj v súlade s príslušnými predpismi a normami určená za osobu zodpovednú za spôsob ovládania výstredníkového lisu, keď zo znaleckého posudku č. X/XXXX I. D.. D. I., ktorý v konaní predložil žalobca táto skutočnosť vyplýva, v žiadnom prípade sa však nemožno stotožniť so závermi znalca v tomto znaleckom posudku, že z tohto dôvodu kľúčiky ovládania prepínača funkcií lisu počas výkonu práce takejto osoby potom môžu byť zasunuté v zámku lisu, pretože ho obsluhuje osoba zodpovedná za spôsob ovládania lisu. Z pracovního režimu lisu určeného výrobcom, ktorý v bode 9.3 strany 11 pasportu lisu uvádza, že kľúčmi od prepínača disponuje len osoba zodpovedná za určovanie spôsobu ovládania nevyplýva, že by kľúče resp. kľúč od prepínača mohol byť zasunutý v zámku. Z formulácie, že s „kľúčmi disponuje len osoba zodpovedná za určovanie spôsobu ovládania“, čo stanovuje výrobca, práve možno vyvodíť, že kľúč od prepínača lisu musí z hľadiska ochrany bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci mať pod sústavnou kontrolou len osoba zodpovedná za určovanie spôsobu ovládania lisu. Pokiaľ takýto kľúč je v zámke prepínača trvalo umiestnený, ako to bolo v tejto veci, nie je tým splnená podmienka, že týmto kľúčom disponuje len osoba zodpovedná za určovanie spôsobu ovládania. Ak na pracovisku pracuje viacej zamestnancov súčasne, ako to bolo v tomto prípade nie je tento bezpečnostný prvok zachovaný.

22. Uvedené rozhodnutie Okresného súdu Zvolen potvrdil ako vecne správny Krajský súd v Banskej Bystrici z 28. 1. 2021, sp. zn. 11CoPr/2/2020. Ten vo svojom rozhodnutí zdôraznil, že „Okresný súd nepochybil, keď v prejednávanej veci skúmal v zmysle žaloby a v súlade so zákonom prípady preukázaného a zavineného protiprávneho konania zamestnanca - žalovanej, ktoré by mohlo byť v závislosti od rozsahu liberácie jedinou príčinou (úplná liberácia) alebo jednou z viacerých príčin (čiastočná liberácia) vzniku škody na strane zamestnanca. Vykonal rozsiahle dokazovanie a podrobne zistil skutkový stav veci; nezistil dôvody na použitie ustanovenia §196 ods. 1 ZP ani §196 ods.2 ZP a správne žalobu v plnom rozsahu zamietol. Odvolací dôvod v zmysle §365 ods. 1 písm. h/ C.s.p. v prejednávanej veci nie je daný. ...okresný súd v prejednávanej veci vo svojom rozsudku dal odpoveď na zásadné otázky, ktoré viedli k jeho rozhodnutiu, ktorým žalobu na určenie miery zodpovednosti za pracovný úraz žalovanej u žalobcu, ako jej zamestnávateľa, v plnom rozsahu zamietol. Vyplýva z neho, čo bolo príčinou pracovného úrazu žalovanej, ako aj to, že žalobca sa svojej zodpovednosti za vznik úrazu nezbavil, a to ani čiastočne.“

23. Uvedený rozsudok Okresného súdu Zvolen nadobudol právoplatnosť 9. 3. 2021. Z jeho odôvodnenia, ako aj z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu je zrejmé, že okresný súd sa zaoberal možnosťami liberácie žalovaného zamestnávateľa, pričom skúmal či neexistuje aspoň čiastočne spoluzavinenie poškodenej ako zamestnankyne na pracovnom úraze. V zhode so závermi vyplývajúcimi z protokolu č. D.-XX-XX-X.X/P-P.-XX (č. úrazu: I.-XX/XXXX) Inšpektorátu práce Banská Bystrica z 4. 11. 2015 a jeho dodatku z 3. 12. 2015 dospel aj Okresný súd Zvolen k záveru, že ponechanie kľúča slúžiaceho na uzamknutie režimov práce na lise, na ktorom pracovala poškodená, je v rozpore s pracovným návodom na obsluhu lisu stanovený jeho výrobcom, podľa ktorého mal byť uzamknutý, pričom aj okresný súd v zhode s týmto právnym názorom konštatuje, že za žiadnych okolností nie je možné považovať za uzamknutie režimov práce na lise, ak je kľúč ponechaný v zámku tak, že s ním mohol ktokoľvek manipulovať. Vzhľadom na to, že žalovaný nevyžadoval od zamestnancov uzamknutie prepínača lisu ako jeden z bezpečnostných prvkov pri práci s lisom, čo bolo aj v rozpore s návodom na obsluhu lisu určeným výrobcom a preukázateľne poškodenú neoboznámil s postupom podľa tohto návodu na obsluhu, nemohol sa zbaviť zodpovednosti za škodu spôsobenú poškodenej pri pracovnom úraze.

24. Okresný súd tak v súlade s § 194 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) prihliadol na vyriešenie prejudiciálnej otázky ohľadom miery zavinenia žalovaného na zodpovednosti za škodu spôsobenú pri pracovnom úraze poškodenej v rozsudku Okresného súdu Zvolen, ako aj Inšpektorátu práce Banská Bystrica, ktorí nezistili žiadnu mieru spoluzavinenia poškodenej.

25. Na správnosti a úplnosti záverov Inšpektorátu práce Banská Bystrica nič nemení ani tá skutočnosť, že správne konanie, ktoré viedol o správnom delikte, v ktorom vydal rozhodnutie z 18. 4. 2016, č. k. XXX/XX-X.X/pok/r. o uložení pokuty 33 000 € žalovanému, bolo zastavené jeho rozhodnutím z 31. 10. 2018 č. k. XXX/XX-X.X/POK/Z/IPBB-A.. K zastaveniu konania došlo z dôvodu uplynutia prekluzívnej lehoty. Protokol Inšpektorátu práce Banská Bystrica o zistených nedostatkoch bol však platný, aj keď nemal náležitosti rozhodnutia.

26. Zo záverov tohto protokolu vychádzal aj Okresný súd Zvolen, ktorý si zároveň nechal pripojiť aj vyšetrovací spis Okresného riaditeľstva Policajného zboru Žiar nad Hronom, Obvodné oddelenie Policajného zboru Žarnovica, ČVS: H.-XXX/ZC-I.-XXXX, ktorého súčasťou boli aj znalecké posudky od znaleckej organizácie P. Q.. J.. H., Č.. XXX/XXXX z 7. 12. 2015 a od D.. L. L. Č.. X/XXXX I. X. X. XXXX, s ktorými sa v rámci dokazovania náležite vysporiadal. Pre úplnosť okresný súd uvádza, že predmetom znaleckého dokazovania nebolo určenie miery zavinenia, resp. spoluzavinenia žalovaného alebo poškodenej na pracovnom úraze. Znalecké dokazovanie sa vykonávalo pre účely trestného konania, predmetom ktorého bolo zistiť, či pri pracovnom úraze boli naplnené znaky skutkovej podstaty trestného činu ublíženia a zdraví podľa § 158 z. č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Predmetom znaleckého dokazovania však nebolo určenie miery zavinenia žalovaného na pracovnom úraze poškodenej. Skutočnosť, že v danom prípade nešlo o trestný čin, nevylučuje zodpovednosť žalovaného za škodu, či už podľa ustanovení z. č. 311/2001 Z. z. alebo podľa § 238 ods. 1 z. č. 461/2003 Z. z. Z uvedených dôvodov súd nepovažoval za potrebné pripájať si predmetný vyšetrovací spis a opätovne preskúmavať jeho obsah, pretože to bolo predmetom dokazovania pred Okresným súdom Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 14Cpr/9/2019 a závery, ku ktorým došiel vo svojom rozhodnutí, považoval súd za správne a nemal dôvod sa od nich odchýliť.

27. Okresný súd pripomína, že to bol žalovaný, ktorý žiadal prerušiť konanie z dôvodu podania žaloby na Okresný súd Zvolen, ktorý riešil otázku, od rozhodnutia ktorej závisí rozhodnutie v tomto konaní. Potom, ako Okresný súd Zvolen rozhodol v jeho neprospech, už nepovažoval konanie a rozhodovanie Okresného súdu Zvolen za podstatné a navrhoval doplniť dokazovanie pripojením vyšetrovacieho spisu. Okresný súd tak došiel k záveru, že ani v tomto konaní žalovaný neunesol dôkazné bremeno, pretože nepreukázal, že pracovný úraz poškodenej nenastal v dôsledku jeho zavineného protiprávneho konania. Tvrdenia žalovaného, že za pracovný úraz bola v plnej miere zodpovedná poškodenej, boli opakovane vyvrátené tak Inšpektorátom práce Banská Bystrica, ako aj Okresným súdom Zvolen. Opačný záver nevyplýva ani zo žalovaným predloženého znaleckého posudku vypracovaného znalcom D.. I. X. Č.. X/XXXX, J.. X/XXXX, ktorého závery vzal do úvahy aj Okresný súd Zvolen. Súkromný znalecký posudok je dôkaz, ktorý tak, ako každý iný dôkaz, nemá vopred predpísanú silu. Znalec D.. I. zodpovedal otázky, ktoré mu položil samotný žalovaný. Ani jedna z položených otázok sa však netýkala možnej zodpovednosti žalovaného za spôsobenú škodu. Znalec v rámci podkladov pre vypracovanie znaleckého posudku neuvádzal aj návod na obsluhu lisu, na ktorom sa stal pracovný úraz. Taktiež nie je zrejmé, odkiaľ mal znalec informácie, ktoré uviedol v časti relevantné skutočnosti vyplývajúce z dokladov poskytnutých žalovaným (časť 2.2), ktoré okrem objednávky, časti pasportu k lisu a fotodokumentácie neboli ani súčasťou príloh. K otázke č. 4 (či môžu byť kľúč ovládania prepínača režimov práce lisu počas výkonu práce zasunutý v zámku) znalec zopakoval to, čo uviedol žalovaný v rámci námietok k protokolu Inšpektorátu práce Banská Bystrica z 11. 11. 2015, uvedených v dodatku k protokolu z 3. 12. 2015. Na základe čoho došiel znalec k takémuto záveru (že kľúč môže byť zasunutý v zámku počas výkonu práce), ktorý nevyplýva z ním citovaných všeobecne záväzných právnych predpisov, ani návodu na obsluhu lisu, nie je zrejmé a ani tieto závery bližšie nezdôvodnil. Napriek návodu na obsluhu lisu, podľa ktorého má byť prepínač lisu uzamknutý, znalec konštatoval bez bližšieho vysvetlenia, že za uzamknutie prepínača považoval ponechanie kľúča v zámku. Tieto skutočnosti znalec bližšie neobjasnil ani v znaleckom posudku č. X/XXXX, kde len zopakoval svoje vyjadrenia z predchádzajúceho znaleckého posudku č. X/XXXX. Ani z tohto žalovaným predloženého dôkazu tak nevyplýva, že žalovaný sa nedopustil zavineného protiprávneho konania ako predpokladu pre zodpovednosť za škodu podľa § 238 ods. 1 z. č. 461/2003 Z. z.

28. Vzhľadom na uvedené, okresný súd považoval nárok žalobkyne za dôvodný, preto žalobe vyhovel v celom rozsahu.

29. Podľa § 255 ods. 1 a 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

30. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

31. Žalobkyňa bola v tomto konaní úspešná, súd jej žalobe vyhovel v plnom rozsahu, preto jej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v plnom rozsahu.

32. O výške náhrady trov konania rozhodne okresný súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, ktoré je potrebné doručiť Okresnému súdu Žiar nad Hronom v dostatočnom počte rovnopisov s prílohami, v prípade jeho doručenia iným spôsobom ako do elektronickej schránky súdu.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisovú značku tohto konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť a odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie môže meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie dôkazy alebo tvrdenia, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1 § 365 CSP, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.